

того, піца з равликовим м'ясом, тертим сиром та томатами — це гастрономічна родзинка ферми [1].

Равликова ферма “Maxi Snail” - популярна ферма знаходиться під Києвом.

Ферма равликів “Агроравлик”-компанія організовує цікаві екскурсії. Ви на власні очі можете побачити увесь життєвий шлях равликів *Helix Aspersa Muller* — від розмноження в репродуктивних інкубаторах до збирання і приготування. Екскурсанти зможуть скуштувати ескарго та інші унікальні страви з равликів. Крім того, на території ферми працює крафтове кафе *Origo* з широким меню. Це єдине виробництво в Україні зі складом та власною компанією в Іспанії, яке експортує свою продукцію майже цілодобово.

Равликова ферма “Agromix”- В Чернігівській області у невеличкому селі Отрохи. Тут вирощуються делікатесні органічні равлики *Helix Aspersa Muller*, які експортуються в країни ЄС.

Равликова ферма “Nature Snail”- Для вас приготують равликів по-бургундськи, з прованськими травами, з білими грибами чи із сиром дорблю. При бажанні ви спробуєте саму поживну равликову ікру, філе та гратен з равликами та грибами.

Висновок: Бізнес на равликах в Україні — перспективний напрямок як для внутрішнього ринку, так і для зовнішнього, адже сучасні споживачі все більше звертають увагу на екологічно чисті продукти. У Європі споживають равликів на 400 млн. євро, частка імпорту становить лише 60%. Експортний потенціал складає понад 300 млн євро. Але, як і в будь-якому бізнесі, важливо провести ретельне дослідження ринку та розробити ефективну стратегію.

Список використаної літератури

1. Ферми України [електронний ресурс]- <https://znaki.fm>
2. Бізнес [електронний ресурс]- hotam.inf

УДК: 614.31:61.24

СЛУЖБОВІ СОБАКИ ДЛЯ ВЕТЕРАНІВ ЗСУ

Шкрабак А., здобувач 1 курсу за скороченим терміном навчання

Пушкар Т., канд. с.-г. наук., доцент

Одеський державний аграрний університет

Із давніх часів собаки допомагають людям у багатьох сферах життя: випасанні худоби, охороні господарів та їхнього майна, пошуках загублених та захованих предметів тощо. Відомо безліч прикладів, коли саме ці чотирилапі були вірними помічниками воїнів під час ведення бойових дій у всьому світі. Відчайдушні тварини без краплі вагань кидались під танки, вишукували вибухонебезпечні предмети та зниклих безвісти бійців, прокладали телефонні

кабелі та виносили поранених із поля бою. Сьогодні в Україні йде війна й у собак кінологічних підрозділів з усієї країни роботи побільшало [1; 2; 3].

Створюються волонтерами програми, де з території після евакуації громадян і після бойових дій, знаходять собак, і навчають їх бути службовими собаками, які рятуватимуть життя ветеранам із посттравматичним стресом або черепно-мозковою травмою. Усі собаки навчаються відповідно до нових стандартів службових собак – підходу, розробленого ветеранами-експертами, спеціалістами із психічного здоров'я, спеціалістами із захисту тварин, ветеринарами, кінологами та іншими. Ці стандарти розроблені для того, щоб максимізувати ефективність службових собак як методу лікування ветеранів ЗСУ. Волонтерські організації пропонують ветеранам, які потребують допомоги, безкоштовно навчених службових собак, а також проводять інтенсивні практичні тренування, щоб розвивати важливий зв'язок між ветераном та його новою службовою собакою. Створення доброзичливого середовища, сприятливого для цього процесу, має вирішальне значення для успіху програми [2].

Для багатьох відважних військовослужбовців збройних сил нашої країни повернення додому в якості цивільної особи є лише початком ще однієї страшної битви. Невидимі рани війни, включно з посттравматичним синдромом, можуть викликати виснажливі симптоми у ветеранів, що призводить до депресії, соціальної ізоляції та, дуже часто, до самогубства.

Дослідження показують, що спеціально навчені службові собаки можуть зменшити рівень стресу та тривоги, пом'якшити депресію, полегшити соціальну реінтеграцію, забезпечити комфорт і відновити впевненість постраждалих ветеранів.

Організація прагне використати цілющу силу зв'язку між людиною та твариною, щоб передавати більше цілющих поведівок у руки більшої кількості ветеранів, які цього потребують. Вони знаходять собак, які шукають домівки, і навчають їх бути службовими собаками-рятувальниками [1].

Відсутність будь-яких національно прийнятих стандартів для навчання службових собак ще більше ускладнює ветеранів у отриманні кваліфікованих, рятувальних тварин, яких вони так відчайдушно потребують.

Крім того, деякі ветерани повідомляють, що їм було відмовлено в доступі до комерційних місць, таких як магазини та кафе, через плутанину щодо дозволеного використання службових собак. Волонтерські організації прикладають зусилля не лише для створення перших стандартів дресування цих тварин, але й для визначення та розробки найкращих практик і протоколів дресування та використання службових собак, які захищатимуть права ветеранів та їхніх кінологів [3].

Висновок. Дресування собак проводять для того, щоб виробити у собаки спеціальні навички. Не залежно від породи, службові собаки можуть заспокоїти поранених військовослужбовців, полегшити стрес, надати допомогу у процесі відновлення, а також, допомогти людям почуватися спокійніше.

Список використаної літератури

1. Вимоги до дресирувальників та собак, які пройшли «Загальний курс дресирування». Кінологічна спілка України. Retrieved from: [http://www:uku.com.ua/pravila_sport/vymogy_zkd.html](http://www.uku.com.ua/pravila_sport/vymogy_zkd.html).
2. Дресирування собак. Вірний чотирилапий друг. Retrieved from: <http://www:sites.google.com/site/juliebodnarcuk/dresiruvanna-sobak>.
3. Дресирування собак. Тварини світу. Retrieved from: <http://www:tvarunu.com.ua/tsikave/97/110/>.

УДК: 636.7:612.014.45

ЗВУКОВА КОМУНІКАЦІЯ У СОБАК

Шкрабак А., 1 курс (за скор.тер.навч), E-mail: alinadisa3@gmail.com.
Гурко Є. асистент кафедри

Одеський державний аграрний університет

Анотація. Собаки володіють широким набором візуальних, акустичних і нюхових сигналів, які дозволяють експресивно і налаштовано спілкуватися з представниками свого виду, а також між людьми і собаками. Для спілкування з людьми собаки використовують різні способи, які включають в себе ті самі сигнали, що використовуються при взаємодії з іншими собаками, але в той же час деякі сигнали, що використовуються для людини, можуть мати різне значення. **Метою** цієї статті є огляд сучасної літератури щодо звукової комунікації собак, описуючи різну природу сигналів, що використовуються у внутрішньовидових і міжвидових взаємодіях, і їхнє комунікативне значення

Ключові слова: собака, комунікація, спілкування, звук, гавкіт.

Комунікація має місце як між представниками одного й того самого виду, так і між представниками різних видів, як це відбувається у випадку спілкування домашніх собак з людьми. Живучи в тісному контакті з людьми протягом щонайменше 30 000 років, собаки набули особливих навичок, які дають їм змогу гнучко спілкуватися з людьми. Наразі є дані, які свідчать про те, що стосунки між собакою і людиною можна охарактеризувати, як "прив'язаність", і вони дуже схожі на ті, що виникають між дітьми та їхніми головними опікунами [1,2].

У собак розглядають такі види комунікації: тактильна комунікація, нюхова комунікація, звукова комунікація, візуальна комунікація.

Звукова комунікація. Домашні собаки мають широкий і складний звуковий репертуар. Хоча їхні вокалізації схожі на звуки, які видають їхні найближчі родичі, вовки, собаки вокалізують у ширшому соціальному контексті порівняно з вовками, і зберігають цю особливість навіть у дорослому віці [3].

Люди фактично можуть отримувати інформацію з вокалізації собак не тільки про фізичні характеристики, наприклад, про те, що гарчання, яке видають великі собаки, є більш агресивним, ніж маленькі, а й про їхній емоційний стан [5]. Тому розвиток різних і численних голосових сигналів у собак міг бути